

Vinter og træer

I skrivende stund meldes om forholdsvis lave temperaturer. Vil det kunne påvirke træerne?

Træer i vinterhvile tåler lave temperaturer. Helt præcis hvor lav temperaturen skal være for, at der er fare for skade, afhænger af følgende:

- Temperaturen *forud* for kuldeperioden. Jævnt faldende temperaturer og stabil kulde giver mindre risiko for skade end brat overgang til kulde og svingende temperaturer.
- Temperaturen. Ved meget lave temperaturer (minus 20-25°C) spiller det ind hvor *længe* det er koldt. Træer i lavtliggende områder, hvor den kolde luft samler sig, er mere udsatte.
- Alder. Unge træer er mest udsat.
- Beskæring. Beskårede træer er mere udsat for skade. Vent derfor med beskæring af unge træer til sidst på vinteren/tidligt forår.
- Art og sort. De triploide æblesorter (Gråsten, Jonagold m.fl.) og grundstammerne i pærer er mest udsat (se nedenstående afsnit).
- Træets kondition. Træer, som mistrives f.eks. på grund af vandlidende jord, er mere udsatte. Derimod er træer, som har opbygget gode reserver i løbet af sensommeren/efteråret, mindre udsatte for skade.
- Snedække. Sne mindsker risikoen for vinterskade. Et snedække vil beskytte grundstammen på unge træer, der ellers kan være udsatte for skade.
- Udviklingstrin. Sidst på vinteren (februar-marts) ophører hvilen og så tåler træet ikke længere stærk kulde. Jo nærmere blomstring, jo større er faren for skade af lave temperaturer.

INDHOLD

- Vinter og træer
- Beskæring - tidspunkt
- Clara Frijs og frostskaade
- Vigtige datoer

Beskæring - tidspunkt

Frostvejr: Udover at beskæringen gør træerne mere udsatte for vinterskade er der intet i vejen for at beskære i frostvejr. Kun når dagtemperaturen kryber ned under minus 10-15°C er der risiko for at vedet "splintrer", når der klippes.

Grovbeskæring: For at være sikker på at få et nyt skud ud, hvor der fjernes store grene (f.eks. en bundgren), er det vigtigt at gøre det før marts og at klippe tilbage på stab. I de svagtvoksende sorter er det særlig vigtigt at udføre grovbeskæringen tidligt og at beholde en stab.

Finbeskæring: Behovet for finbeskæring afhænger af blomstersætningen og omfanget af eventuel frostskaade. Det er vigtigt, at man først begynder at klippe blomsterknopper væk, når man med sikkerhed kan se, at der er for mange. I blandt andet Elstar kan det være meget svært at bedømme blomstermængden på nuværende tidspunkt. Også Clara Frijs hvor der var stor bæring i 2015 kan det være en fordel at udsætte finbeskæringen/udtynding med beskæresaksen til det er helt tydeligt hvad der er blomster- og bladknopper.

Kræft: Under hensyntagen til beskæringsbehovet (vækst, blomsterknopper) er det en fordel at beskære parceller med stort smittetryk af frugttrækræft, når det er tørt og temperaturen er under frysepunktet, da sygdommen har sværere ved at inficere under disse forhold. Husk også at klippe på stab af hensyn til infektioner af frugttrækræft. Stab vil modvirke, at en eventuel kræftinfektion i beskæringssåret går direkte i stammen.

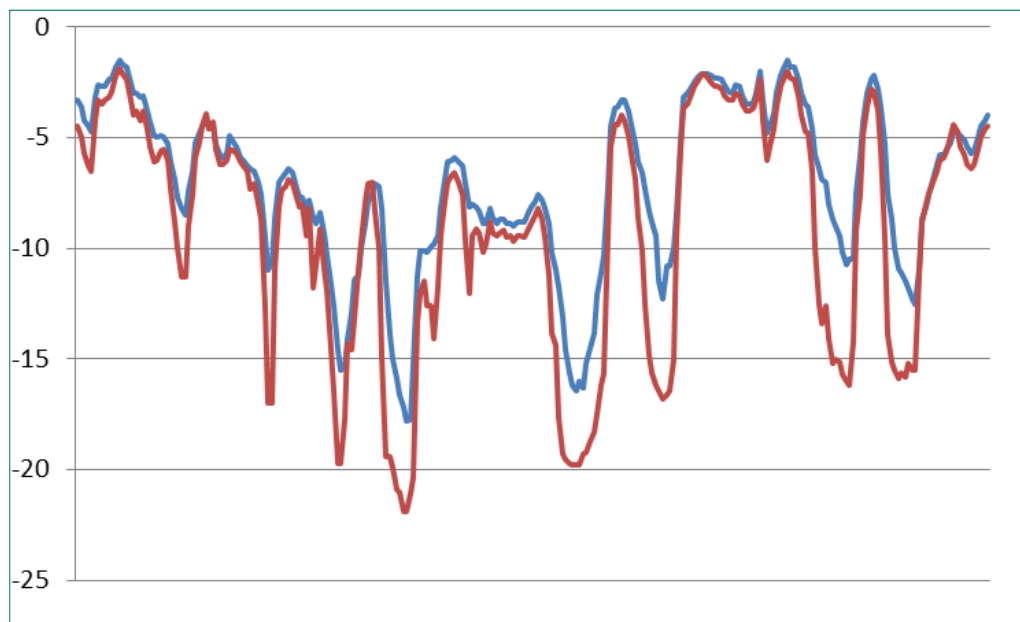
Clara Frijs på Årslev – frostskaade efter vinteren 2013

Nedenstående data og fotos er plukket fra et indlæg Marianne Bertelsen holdt på Kernefrugt Temadag 2015

Registreringer gjort på Årslev i 2014 viste, at træer på grundstammen Kvæde C ikke tålte de lave temperaturer, som forekom i februar 2013. Konklusionen var at Kvæde C er mindre vinterhårdfør end Kvæde A og at symptomer på frostskaade ikke nødvendigvis kommer til udtryk i det samme år som skaden er sket.

Temperatur målt på DMI's vejrstation i Årslev 1-feb-2013 til 11-feb-2013.

Blå graf: temperatur målt i 2 meters højde. Rød graf: temperatur målt over græs.

Træ på Kvæde C dødt som følge af frostskaade i 2013

Træ på Kvæde C svækket som følge af frostskaade i 2013

Opgørelse på Årslev i juli 2014 af døde og svækkede træer som følge af frostskaade i februar 2013. Kilde: Marianne Bertelsen

Grundstamme	Planteafstand (m)	Træernes trivsel i juli 2014 (%)				
		Døde	Svækket (gule blade og ingen skud)	Lidt svækket (lyse blade og for få skud)	Sunde (normal skudvækst)	Sunde (rigelig skudvækst)
Kvæde-C	1.3	8	17	28	42	0
Kvæde-C	1.7	11	8	19	53	0
Kvæde-C	2	25	8	19	36	0
Kvæde-	1.3	0	0	0	69	31
Kvæde-	1.7	0	0	0	78	19
Kvæde-	2	0	0	0	75	25
Kvæde-A	1.3	0	0	0	94	6
Kvæde-A	1.7	3	0	0	92	0
Kvæde-A	2	0	0	0	78	17
Kvæde-C	værn	12	13	18	42	8

Vigtige Datoer

- 20-21 januar Plantekongres
- 28 januar Temadag for kernefrugt – fokus på gødning
- 3. februar Dansk bær dyrkerforenings Temadag
- 24 februar Grøn dag
- 8. marts Temadag om pletvingefrugtfluen.
- 31. marts Deadline for indberetning af forbrug af plantebeskyttelsesmidler
- 31. marts Deadline for indberetning af gødningsregnskab
- 21. april Deadline for at søge om Arealstøtte

Maya Bojesen
Mobil 21 71 77 57
myb@seges.dk

Hanne Lindhard Pedersen
Tlf. 87 40 66 06
Mobil 23 82 63 47
hlp@seges.dk

Lene Baarts
Tlf. 40 45 99 98
lba@seges.dk